

**SAŽETAK ODLUKE
GHERGINA PROTIV RUMUNJSKE
OD 9. SRPNJA 2015. GODINE
ZAHTJEV BR. 42219/07**

Podnositelj nije u okviru domaćeg pravnog sustava iscrpio sva raspoloživa pravna sredstva

❖ **ČINJENICE**

Podnositelj je tijekom 2001. godine upisao studij marketinga i menadžmenta. Iste godine, podnositelj je u nesreći zadobio ozljede kralježnice. Dijagnosticirana mu je paraplegija te zadebljanje rebra. Podnositelj se mogao kretati isključivo uz pomoć invalidskih kolica, a Komisija za procjenu invaliditeta je utvrdila kako mu je potrebna pomoć osobnog asistenta. Njegovo stanje se naknadno poboljšalo. Postupno je počeo samostalno hodati uz pomoć osobne asistentice, a od 2015. godine upravlja automobilom posebno prilagođenim njegovim potrebama. Podnositelj je prigovarao da nije bio u mogućnosti nastaviti studiranje jer rumunjska sveučilišta na kojima je pohađao nastavu nisu bila prilagođena osobama s invaliditetom.

Podnositelj je počevši od 2001. godine pa do 2012. godine pohađao nastavu na tri sveučilišta u Rumunjskoj. Od 2001. godine do 2008. godine studirao je na sveučilištu Constantin Brâncovean na kojemu su se predavanja odvijala u zgradi koja nije imala pristup za osobe s invaliditetom. Stoga je podnositelju odobreno polaganje ispita kod kuće te je oslobođen pohađanja obveznih predavanja. Tijekom 2006. godine, podnositelju je ukinuto navedeno pravo te mu je ponuđeno pohađanje nastave na daljinu. Prema navodima podnositelja, morao je učiti sam te nije imao neposredan kontakt s ostalim studentima i akademskim osobljem pa je stoga odustao od studiranja na tom sveučilištu. Međutim, prema navodima rumunjske vlade, podnositelj je izgubio pravo studiranja jer nije prikupio dovoljan broj bodova potrebnih za završetak četvrte godine studija.

Tijekom 2010. godine, podnositelj je upisao Pravni fakultet na Sveučilištu u Bukureštu koje je imalo rampu prilagođenu osobama s invaliditetom. Prema navodima podnositelja, osobama s invaliditetom bio je omogućen pristup prostorijama u prizemlju, ali ne i onima na katu. Nadalje, sanitarni čvor u zgradama u kojima su se održavala predavanja nije bio prilagođen osobama s invaliditetom, pa je podnositelj u slučaju potrebe svaki put morao ići kući. Slijedom navedenog, podnositelj je morao iznajmiti stan za sebe i asistenticu u centru Bukurešta. Prema navodima rumunjske vlade, Sveučilište u Bukureštu je osobama s invaliditetom do kraja 2008. godine prilagodilo pristup svim zgradama i prostorijama, a razlog zbog kojeg je podnositelj izgubio pravo studiranja je bilo neplaćanje upisnine za akademsku godinu 2010/2011.

Tijekom 2011. godine, podnositelj je upisao studij psihologije na Sveučilištu u Piteštiju budući da mu je prethodno zajamčeno kako se radi o sveučilištu prilagođenom osobama s invaliditetom. Međutim, podnositelj je naknadno shvatio kako ne može pristupiti nekim prostorijama na višim katovima. Podnositelj je zatražio od sveučilišta da poduzmu potrebne mjere koje bi omogućile osobama s invaliditetom nesmetano kretanje.

Tijekom 2012., podnositelj je izgubio pravo studiranja na Sveučilištu u Piteštiju jer nije ostvario potreban broj bodova. Rumunjska Vlada je istaknula kako je navedeno sveučilište ispitalo podnositeljeve pritužbe te poduzelo mjere kao što su omogućavanje praćenja nekih kolegija putem video veze, davanje na korištenje parkirnog mjesta za akademsko osoblje, itd.

Pozivajući se na članak 2. Protokola br. 1., (samostalno i zajedno s čl.14. Konvencije) podnositelj je prigovarao kako se nije mogao školovati u/blizu rodnog grada jer sveučilišta nisu bila prilagođena osobama s invaliditetom. Podnositelj je istaknuo i navodnu povredu članaka 2. i 5. Konvencije, navodeći kako je zbog pohađanja nastave kod kuće postao društveno izoliran, usamljen i nesiguran.

❖ OCJENA SUDA

Nakon ispitivanja podnositeljevih prigovora, vijeće je sukladno čl. 30. Konvencije, dana 14. siječnja 2014. godine, Velikom vijeću ustupilo nadležnost.¹ Veliko vijeće dopustilo je sudjelovanje sljedećim trećim strankama: Međunarodnom savezu osoba s invaliditetom, Europskom forumu osoba s invaliditetom i rumunjskom Vijeću za zaštitu osoba s invaliditetom.

Veliko vijeće je istaknulo kako sukladno obvezi iscrpljivanja domaćih pravnih sredstava, podnositelj najprije mora iscrpiti sva pravna sredstva dostupna u domaćem pravnom sustavu. Država članica nije dužna odgovarati Sudu za povrede koje prethodno nije imala mogućnost ispitati u okviru vlastitog pravnog poretka. Veliko vijeće je stoga prvenstveno ispitivalo jesu li pravna sredstva koje je podnositelj imao na raspolaganju, bila dostupna podnositelju ne samo u teoriji već i u praksi u razdoblju kada se dogodila navodna povreda podnositeljevih prava te je li od podnositelja bilo razumno očekivati da ih iskoristi. Veliko vijeće je utvrdilo kako je podnositelj u relevantnom razdoblju imao na raspolaganju nekoliko pravnih sredstava koja je mogao, a nije iskoristio. Veliko vijeće je istaknulo kako podnositelj nije iznio dovoljno uvjerljive dokaze iz kojih bi proizlazilo da nije bio u mogućnosti iskoristiti pravna sredstva koja su mu bila na raspolaganju.

Prvo, podnositelj nije od nadležnog suda zatražio izdavanje naloga putem kojeg bi taj sud sveučilištima naložio izgradnju pristupne rampe i ostale pristupne infrastrukture potrebne za osobe s invaliditetom, bez obzira što je u Rumunjskoj od 1999. godine na snazi zakonodavna regulativa koja obvezuje javne institucije na izgradnju infrastrukture prilagođene osobama s invaliditetom. Veliko vijeće istaknulo je primjer domaće sudske prakse koja se odnosila na osobu u usporedivoj situaciji kao i podnositelj. Naime, po njezinom zahtjevu domaći sud je izdao nalog kojim je naložio suvlasnicima zgrade da poduzmu potrebne radnje kojima će se zgrada biti prilagođena osobama s invaliditetom. Radilo se o pravnom sredstvu koje je proizašlo iz relativno nove zakonodavne regulative primjenjive u specifičnim slučajevima. Iako je ovakvih slučajeva u praksi rumunjskih sudova bilo malo, Veliko vijeće je naglasilo kako to ne znači da korištenje tog

---

¹ Ako se pri razmatranju slučaja pred vijećem pojavi neko važno pitanje koje utječe na tumačenje Konvencije ili dodatnih protokola, ili ako rješenje nekog pitanja pred vijećem može dovesti do rezultata koji je nespojiv s prije donesenom presudom Suda, vijeće može, u bilo kojem času prije donošenja presude, ustupiti nadležnost Velikom vijeću, osim ako jedna od stranaka spora tome prigovori.

pravnog sredstva ne bi rezultiralo uspjehom ili da se radi o neučinkovitom pravnom sredstvu. Podnositelj je prvo trebao podnijeti zahtjev za izdavanje naloga, čak i ako je sumnjao u mogućnost njegova ishođenja.

Drugo, podnositelj je mogao sudu podnijeti zahtjev za izdavanjem privremene mjere povodom koje bi sud morao postupiti po hitnom postupku.

Treće, podnositelj je protiv navedenih sveučilišta mogao podnijeti tužbu radi naknade štete. Time bi domaćim sudovima dao priliku da razviju domaću sudsku praksu u vezi s navedenom problematikom. Veliko vijeće je istaknulo kako sumnja da je ulaganje određenog pravnog sredstva uzaludno jer neće rezultirati uspjehom ne predstavlja opravdani razlog za njegovim neiskorištavanjem.

Četvrto, podnositelj je u upravnom postupku mogao osporavati odluke sveučilišta na temelju kojih je izgubio pravo na studiranje. Da je prigovorio da su te odluke nastale zbog toga što sveučilišta podnositelju nisu omogućila pristup prostorijama u kojima su se održavala predavanja kao i ostalim njemu potrebnim prostorijama, podnositelj je mogao biti vraćen na sveučilište na kojemu je studirao. Veliko Vijeće je istaknulo da iako sveučilišne zgrade nisu bile prilagođene osobama s invaliditetom, podnositelja ništa nije sprječavalo da zaštitu svojih prava ostvari pred domaćim sudovima, pogotovo jer se podnositelj prethodno već obraćao domaćim sudovima. Točnije, nakon prometne nesreće podnio je tužbu radi naknade štete.

Slijedom navedenog, Veliko Vijeće utvrdilo je kako podnositelj nije iscrpio sva raspoloživa pravna sredstva u okviru domaćeg pravnog sustava te je odbacio podnositeljev zahtjev kao nedopušten.

Ovaj sažetak izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Sažetak ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te ne obvezuje taj Sud.

© Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava.

